

Zápis ze zasedání Knihovny rady JAMU

konaného dne 24. října 2022 v Knihovně JAMU

Přítomni: Mgr. **Klára Hanáková**, Ph.D. (ředitelka Nakladatelství JAMU), doc. MgA. **Marek Hlavica**, Ph.D. (předseda Knihovny rady), PhDr. **Romana Kasperkevičová** (ředitelka Knihovny JAMU), PhDr. **Petr Lyko**, Ph.D. et Ph.D. (zástupce HF JAMU), prof. PhDr. **Silva Macková** (prorektorka pro studijní záležitosti), doc. MgA. **Hana Průchová**, Ph.D. a doc. Ing. **David Strnad** (zástupci DF JAMU)

Omluveni: doc. Mgr. MgA. **Monika Holá**, Ph.D. (zástupkyně HF JAMU)

Program:

1. Představení činnosti Knihovny JAMU v předchozím akademickém roce

- Ředitelka Knihovny JAMU představila činnost Knihovny JAMU v předchozím akademickém roce. Knihovna JAMU nakoupila do konce roku 2021 studijní prameny výši 547.206 Kč (2020: 552.099 Kč, 2019: 467.702 Kč). Z toho na akvizici knižního fondu bylo vydáno 221.484 Kč, na fond hudebnin 184.167 Kč (z toho 51.687 Kč pro studentskou uměleckou činnost – koncerty, operní inscenace) a na nosiče DVD a CD 45.816 Kč (2020: knižní fond 224.767 Kč, hudebniny 215.543 Kč, nosiče 10.715 Kč). Bylo odebíráno 50 titulů časopisů (periodika) o 420 exemplářích, z toho 11 titulů bylo dostupných v tištěné i elektronické verzi, 1 pouze elektronicky; předplatné za 41 titulů činilo 95.739 Kč. V roce 2020 bylo odebíráno 51 titulů, ukončen byl odběr periodika KAM. Z prostředků a pro potřeby specifického vysokoškolského výzkumu obou fakult a FRVČ ve výši 154.079 Kč (2020: 229.826 Kč) byla zakoupena odborná cizojazyčná literatura a hudebniny. Knihovní fond rozšířily publikace získané dary (divadelní publikace a hudebniny, např. velká kolekce pro kytaru) a výměnou s jinými vysokými školami a oborově spřízněnými institucemi (2 aktivní kontakty). K výměně slouží výběr z produkce Nakladatelství JAMU a do knihovního fondu se doplňují všechny vydané tituly.
- Díky navýšení rozpočtu Knihovny v roce 2020 o 100 tis. Kč se daří doplňovat knihovní fond ve standardní výši, a to i navzdory zvyšujícím se cenám publikací. V nejbližší době tedy není nezbytné navýšit rozpočet Knihovny.
- Aktuální stav doplňování knihovního fondu: plán na rok 2022 530 tis. Kč, aktuálně utraceno 401 tis. Kč, přičemž další publikace jsou ve spolupráci s fakultami objednány a prostředky budou do konce roku vyčerpány.
- V roce 2021 Knihovna registrovala 1.171 uživatelů, z toho 43 externích (2020: 1.070 uživatelů, z toho 46 externích). Výpůjček bylo registrováno 4.828 (2020: 5.804). Knihovní fond k 31. 12. 2021 činil 121.922 knihovních jednotek (fyzických) a 84 jednotek (e-knihy), roční přírůstek činil 1.389 knihovních jednotek fyzických a 4 e-knihy. (2020: 120.533 knihovních jednotek, roční přírůstek 1.606). Úbytek činil 967 knihovních jednotek. Kromě knih, hudebnin, časopisů, CD a DVD se do katalogu zpracovávají (katalogizují v souladu s pravidly RDA) výběrově články z časopisů (346 záznamů) a online přístupné diplomové práce (339 záznamů).
- Knihovní rada prodiskutovala vrácení výpůjček studenty ukončujícími studium. V případě řádného ukončení i ERASMU je systém funkční (výstupní listy), v případě ostatních studentů vznikají občasně problémy, které Knihovna řeší individuálně (opakované výzvy k vrácení

- výpůjček) a snaží se předejít krajním řešením (předžalobní výzvy, žaloby).
- Pokračovala digitalizace diplomových prací (celkem zdigitalizováno 822 signatur), jedná se o práce od roku 2005 zpětně (celkem se jedná o cca. 2.600 prací). Celý proces zpracování jedné DP zabere 1-3 hodiny času a pracovníci Knihovny digitalizaci realizují v rámci svých úvazků. Pro podporu procesu digitalizace diplomových prací byl ve spolupráci s OVIS pořízen stolní skener. V IS JAMU je zatím „překlopeno“ 160 DP.
 - Knihovní rada prodiskutovala možnost interní propagace digitalizovaných prací, přičemž se shodla, že bude vhodné ji realizovat až poté, co budou dostupné DP nejznámějších absolventů (Menšík, Lakomý, Karlík apod.). Knihovní rada také prodiskutovala etické otázky spojené s digitalizací (plagiátorství, zveřejňování mimo JAMU) a shodla se, že není nezbytné činit další kroky (dotčené DP jsou již nyní dostupné v Knihovně JAMU v tištěné podobě, takže už nyní je lze využít i zneužít). Dílčí ochranou proti možnému zneužití by bylo, pokud by se pedagogové příslušných oborů se staršími pracemi obeznámili.
 - V roce 2021 byla dokončena retrokatalogizace knižního fondu, čímž se završil mnohaletý proces retrokatalogizace knihovního fondu. Splněným cílem byla dohledatelnost kompletně všech knih, hudebnin, časopisů, CD, DVD a diplomových prací v e-katalogu. Urychlení poslední fáze ovlivnila pandemická situace.
 - V červnu-srpnu 2022 proběhla revize knih dle platných zákonů a nyní jsou chybějící položky dohledávány, případně jsou dřívější chyby v evidenci napravovány. Knihovní radě byl předložen seznam absentujících položek knihovního fondu.
 - Přístup k oborovým elektronickým informačním zdrojům (EIZ) pro studium, vědu a výzkum je od roku 2018 spolufinancován z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT, projektu Národní centrum pro elektronické informační zdroje, zkráceně CzechELib 2018 až 2022 (realizátor Národní technická knihovna). Předplatné licencovaných hudebních databází v roce 2021 hradila Knihovna, a to databázi Oxford Music Online (základem je hudební slovník Grove Music Online, Oxford University Press) ve výši 37.138 Kč a databázi Music Online (Alexander Street Press) ve výši 100.745 Kč, stejně tak databázi 150 titulů plnotextových časopisů JSTOR Arts & Sciences III hrazený částkou ve výši 10.007 Kč. JAMU již v minulých letech projevila zájem o přístup k databázi Digital Concert Hall Berliner Philharmoniker na základě předpokládané širší využití napříč všemi obory. Knihovna proto vstoupila do jednání s Berliner Philharmoniker, kteří poskytli v období říjen – listopad zdarma zkušební přístup do databáze zahrnující nahrávky, záznamy koncertů, živé přenosy, dokumenty a interview s umělci. Pro značný zájem podložený statistikou byla pro rok 2022 zakoupena roční licence pro JAMU. Od roku 2020 je z projektu ERDF II DF JAMU zajištěn licencovaný přístup k audiovizuální databázi Dance in video I a II (do r. 2023) a trvalý nákup vybrané kolekce 80 titulů e-books Taylor & Francis, která se z prostředků Knihovny ve výši 30.687 Kč rozrostla o další 4 tituly.
 - Knihovní radě byly předloženy statistiky využití jednotlivých EIZ. Pozitivně bylo hodnoceno využití Berliner Philharmoniker Digital Concert Hall (z rozpočtu Knihovny cca 48 tis. Kč), která je hojně používána zejména studenty HF. Knihovní rada se naopak již v r. 2021 shodla od roku 2023 (nutno s předstihem v souladu s pravidly CzechELib) na ukončení odběru databáze Music online (97 tis. Kč, 50% spolufinancováno z CzechELib), která byla využívána jen nárázově a v malé míře. Ze stejného důvodu bylo navrženo nepokračování v přístupu k databázi Dance in video I a II, zajištěném z ERDF II na období 31.1.2020 -31.1.2023. Zástupci DF prodiskutují s oborově blízkými pedagogy (TAPDAV) možnost kompenzace (nákup DVD s nejvyužívanějšími nahrávkami) a informují o výsledku ředitelku Knihovny.
 - Ředitelka Knihovny informovala o ukončení projektu *CzechELib (CZL) - Národní centrum pro*

elektronické informační zdroje je projekt zajišťující centrální nákup a správu klíčových elektronických informačních zdrojů pro výzkumnou a vzdělávací sféru, nositelem je Národní technická knihovna, spolu/financování z OP VVV (EU) trvání projektu 1.1.2017-31.12.2022, od 2021-2027 spuštění nástupnického projektu NCIP VaVal - Národní centrum pro informační podporu výzkumu, vývoje a inovací (stát. rozpočet, RVVI/MŠMT, děleno na financ. centra CzechELib a samotné EIZ, z něhož budou od 2023+ financovány EIZ).

- Stejně jako tomu bylo v rámci projektu CzechELib, tak je i z nástupnického projektu NCIP VaVal v roce 2023 očekáváno sdělení nominací EIZ na rok 2024. Knihovní rada souhlasí s ponecháním stejných EIZ v roce 2024 jako v roce 2023, tedy spolufinancovaných z projektu, konkrétně Oxford Music online a JSTOR. (netýká se Berliner Philharmoniker a e-books Taylor Francis, které jsou financovány z jiných zdrojů).
- Ředitelka Knihovny informovala o jednání s prodělkankou DF Chládkovou, přičemž v plánu je pořízení e-knih za cca 60 tis. Kč, seznam knih vybraných pedagogy DF zaslán dodavateli k nacenění, jednalo by se o nákup (jedná se o doplnění kolekce 84 e-knih Taylor Francis, spolufin. z ERDF II, roční doplňování min. 1 titulu knihovna)
- Na základě podnětu minulé knihovní rady Knihovna vytvořila na svých internetových stránkách odkaz „Potřebujete poradit?“, který je až překvapivě hojně využíván a plně se osvědčil.
- Další informace o činnosti Knihovny JAMU v minulém roce jsou obsaženy ve výroční zprávě o činnosti JAMU -

https://is.jamu.cz/do/jamu/doc/5499/Vyrocní_zpravy_o_cinnosti/2021.pdf?changed=1666620802645

2. Představení plánované činnosti Knihovny JAMU v začínajícím akademickém roce

- Změněná otevírací doba (po, st 9-18, út, čt 9-17, pá 9-15) se osvědčila a zůstane zachována.
- Budou pokračovat kurzy pro doktorandy i nové studenty.
- Z důvodu ukončení vývoje produktu „Knihovní systém Aleph“ firmou ExLibris probíhá příprava pořízení nástupce (již z aktivity MU nastíněno v r. 2019) v rámci připravovaného projektu NTK z OP JAK MŠMT. Ředitelka Knihovny představila aktuální vývoj projektu a informace z jednání pracovní skupiny ředitelů VŠ knihoven. Seznámila členy Knihovní rady s analýzou potenciálních přínosů a rizik přechodu na platformu nové generace (PNG), předpokládaný knihovní systém ALMA. Pozitivní jsou financování z IPs CARDS z programu IPs VaVI OP JAK, unifikace, integrace, centralizace – vytvoření jednotného vyhledávacího prostředí (discovery) umožňujícího jediným dotazem prohledat a zpřístupnit dokumenty i data českých vědecko-technických institucí, jednotný autentizační systém, možnost práce s multimediálními soubory. Naopak negativy by bylo zejména malé zohlednění specifických potřeb institucí a jejich uživatelů, sloučení katalogů všech knihoven (a tedy sjednocení anotací a další knihovních informací, které by nezohledňovalo naše specifické potřeby a také pravděpodobný velký nárůst výpůjček v rámci meziknihovní výpůjční služby, takže omezenější dostupnost publikací pro interní uživatele. Ředitelka Knihovny také seznámila Knihovní radu se stanovisky ostatních VŠ knihoven, zejm. knihoven UVŠ, které se nehodlají do projektu zapojit a hodlají nadále využívat domácí knihovní systémy. Do projektu se aktuálně hodlá zapojit 22 institucí, z toho 19 VŠ knihovny, kromě JAMU žádná umělecká škola. JAMU zatím vyslovila předběžný zájem o připojení do projektu v poslední vlně v roce 2027. Knihovní rada projekt obšírně prodiskutovala a spíše se kloní k variantě nezapojit se do projektu, resp. po maximální možnou dobu využívat stávající knihovní systém a následně přejít na některé z českých řešení, které již využívají knihovny UVŠ. Shodla se také na tom, že primárním účelem Knihovny JAMU je sloužit interním uživatelům (studenti a pedagogové JAMU) a v našem

zájmu rozšiřovat okruh uživatelů. Závazné stanovisko JAMU bude potřeba vyslovit v roce 2023.

3. Zhodnocení činnosti Knihovny JAMU v předchozím roce

- Knihovnická rada ukončila své zasedání zhodnocením činnosti Knihovny JAMU v předchozím roce, přičemž vyslovila velkou spokojenost s činností Knihovny JAMU, která zcela naplňuje své poslání a svou roli na JAMU plní nadmíru dobře, nepochybně i zásluhou příkladného přístupu i zápalu ředitelky Knihovny JAMU.

24. října 2022

Zapsal a verifikoval: M. Hlavica

